

קבצי הערות התמימים ואנ"ש בלקו"ש חלק י"ח שיחה ד' לפרשת קרח

קובץ הערות התמימים ואנ"ש מאריסטאון גליון שכ (תשמ"ג)

ה. בלקו"ש חי"ח שיחה ד' לפ' קרח ס"ד (ע' 214)
(וכז נדפס בספר "חידושים וביאורים בש"ס" ע' דש
(הלשון נעתק משם)) מבאר:

"זה שמצינו כמה דעות במספר שערי העזרה - ה
ז', ח' וי"ג - אי"ז פלוגתא במציאות - כמה שערים
היו שם כי אי אפשר שתהי' פלוגתא במציאות אלא
לכו"ע היו שם י"ג שערים (כמובא במשנה) והמחלוקת
היא: כמה מי"ג השערים יש להם דין שער - ה', ז',
ח' או י"ג". ומביא כמה נפק"מ להלכה אם יש דין
שער. ע"כ.

ועפי"ז אפשר לתרץ בפשיטות קו' הרד"ל
(בפרקי דר"א פי"ז) דאיתא שם ראה שלמה וכו' בנה
שני שערים אחת לחתנים ואחת לאבלים, וברד"ל שם
מביא מכפול"פ שבמזרח לצפון שער שושן וכו' אבל
בש"ס איך זכר לשערים אלו, ובחשבון היו שערים
של הר הבית במדות פ"ק לא חשיב במזרח כ"א שער א'
שער שושן וכו',

ועפ"י השיחה הביאור הוא: שלב' שערים אלו
לא הי' להם דין שער, ולכן לא נמנו במשנה שם

* * *

ו. בענין הג"ל יש להעיר ממס' ע"ז מג, א: "לא
יעשה אדם בית תבנית היכל. . . חצר תבנית עזרה",
וברש"י ד"ה בית תבנית היכל, אומר רש"י: "בארכו
ורחבו ורומו ושיעור מדת פתחיו אבל אם נשתנה
במקצת מותר".

וא"כ י"ל דהאיסור הוא רק בדברים המעכבים
בבית המקדש, וא"כ המחלוקת היא כמה שערים מעכבים

שי' הרמב"ם בשמירת הכהנים בביהמ"ק

הרב יעקב ליב אלטיין
חבר 'ועד להפצת שיחות'

בלקו"ש חי"ח קרח (ב) מבאר דיוק ל' הרמב"ם (הל' ביהב"ח פ"ח ה"ח) "והיכן היו הלויים שומרים ... ועל חמשה שערי העזרה כו', שהרי הכהנים שומרים על שער המוקד ועל שער הניצוץ" - דלכאו' קשה: שמירת הכהנים לא היתה על שער המוקד ועל שער הניצוץ, אלא "בבית הניצוץ ובבית המוקד" (ריש תמיד וריש מדות, וכ"ה ברמב"ם לעיל ה"ה) ומדוע שינה הרמב"ם וכתב "על שער המוקד ועל שער הניצוץ" - ומבאר, דכוונת הרמב"ם להדגיש שגם שני שערים אלה יש להם דין שער המחוייב בשמירה, אלא שנשמרים בפועל ע"י הכהנים.

ובהערה 31 שם - על הקושיא למה שינה הרמב"ם מ"בית המוקד" ל"שער בית המוקד" כ':

"במדות שם מ"ה "שלישי לו בית המוקד", אבל עדיין קשה שינוי הלשון ברמב"ם. ובמלאכת שלמה (מדות שם) מביא גירסא "שער בית המוקד" וכותב ע"ז: "כך מצאתי כו' והנאני".

ולפום ריהטא משמע, שכוונת ההערה היא לחזק השאלה על הרמב"ם שכתב "שער בית המוקד", דלא זו בלבד ששינה מל' המשנה ריש מדות אלא גם מלשון המשנה להלן (משנה ה') שגם שם הלשון "בית המוקד", אלא שלפי גירסת המלאכת שלמה ל' המשנה שם היא "שער בית המוקד".

ולא הבנתי, שהרי משנה זו אינה עוסקת בשמירת כהנים אלא בפירוש השערים שבעזרה, דבמשנה ד איתא שהיו ג' שערים בצפון, ובמשנה ה מפרטם: "ושבצפון שער הניצוץ ... שני לו שער הקרבן שלישי לו בית

המוקד", ועל זה כותב המלאכת שלמה שנהנה גירסא שמצא "שער בית המוקד", שהרי כאן איירי בשערי העזרה.

ומה זה שייך ללשון הרמב"ם כאן בענין שמירת הכהנים בבית המוקד? וגם לפי גירסת המלאכת שלמה קשה ל' הרמב"ם כאן, שהרי סו"ס לא שמרו הכהנים על שער בית המוקד.

[ואע"פ שגם במשנה זו נזכר ענין שמירת הכהנים בבית הניצוץ - "כמין אכסדרה הי' ועלי' בנוי' על גביו, שהכהנים שומרין מלמעלן והכהנים מלמטן כו" - הרי בסיום המשנה לא נזכר ענין השמירה, והרי בשער הקרבן (השער השני) לא היתה שמירת הכהנים כלל].

גם לא הבנתי כ"כ סגנון ל' ההערה "במדות ... בית המוקד, אבל עדיין קשה שינוי הלשון ברמב"ם" - מהו פירוש "עדיין" קשה, ומשמע שבהעתקת ל' זו במשנה מיישב איזו שאלה בלשון המשנה, אלא שמ"מ עדיין קשה ברמב"ם.

ולכאורה הי' יותר מתאים לכתוב "וכן משנה מלשון המשנה לקמן (מ"ה), ... בית המוקד", וכיו"ב.

ומדאיתנן להכי יש להעיר בשאלה זו על ל' הרמב"ם, דהנה בית הניצוץ הי' עלי' כנ"ל, והכהנים שמרו מלמעלן, ונמצא שהשאלה על הרמב"ם שכ' שהכהנים שומרים "על שער הניצוץ" אינה רק שאלה בלשון, אלא בתוכן הענין, שהרי שער הניצוץ הי' למטה כמובן, וא"כ הכהנים לא היו שומרים על שער הניצוץ.

אולם גבי בית המוקד לא נאמר שהי' עלי', וא"כ מי יימר ששמירת הכהנים לא הי' בבית המוקד בפנים אצל השער, שהרי בית המוקד הי' בנוי חציו בקודש (ראה משנה ו דב' לשכות שלו היו בקודש), והי' לו שער אחד פתוח לעזרה (שם משנה ז). ועיין בגמ' תמיד (כו, ב) "וחד שומר הוא דהוה בבית המוקד, ורמינהו שני שערים היו בבית המוקד א' פתוח לחיל וא' פתוח לעזרה כו", אמר אביי כיון דגבי הדדי קיימי סגי להו בחד שומר, דוי להכא ודוי להכא", ופשטות משמעות הלשון דשמירת הכהנים היתה בסמיכות להפתח.

אלא שמ"מ קשה לשון הרמב"ם דסו"ס ל' המשנה היא "בג' מקומות הכהנים שומרים כו' ובבית המוקד" - ואמאי שינה ל"שער בית המוקד".

אולם שוב ראיתי שאינו פשוט כ"כ, דב"מפרש" לתמיד (כה, ב) פי' לשון המשנה "בית המוקד - כיפה", דבית המוקד הי' בנוי ע"ג לשכה כדי שיהי' במקום גבוה כי שמירת הכהנים צ"ל במקום גבוה, וגם בפי' הראב"ד שם מביא מתוס' צרפת בשם ר' יעקב דבית המוקד הי' עלי', עיין שם (אלא דהראב"ד עצמו פליג ע"ז).

ולפ"ז גם בבית המוקד לא היתה שמירת הכהנים אצל השער אלא למעלה (ולפ"ז צ"ל דכוונת הגמ' הנ"ל, דממקומם למעלה הי' אפשר לשמור על שני השערים למטה), וא"כ השאלה על ל' הרמב"ם שכו' "על שער בית המוקד" היא גם בתוכן הענין (כהשאלה על שמירת הכהנים בבית הניצוץ).

אלא שלכאורה קושיא גמורה אינה, כי בכל אופן כוונת הרמב"ם היא לבאר אמאי לא הוצרכו שמירת הלויים על שערים אלו, ולכן הוזקק לומר שהיתה שמירה על השערים אע"פ שעצם השמירה הי' מרחוק (בבית הניצוץ ובבית המוקד).

שוב ראיתי ב'מעשי למלך' בהל' ביהב"ח שם שנקט להיפך, דאם בית המוקד לא הי' עלי' נמצא ששער בית המוקד לא הי' נשמר ע"י שמירת הכהנים, שהרי חומת העזרה מפסיק, אלא שס"ל להרמב"ם (כדעת ר' יעקב הנ"ל) שבית המוקד עלי' הי', ושמרו על השער מלמעלה עיי"ש. (ובמנחת תמיד בס' עולת תמיד עמ"ס תמיד בתחילתה, ד"ה כיפה).

אבל בס' עזרת כהנים עמ"ס מדות פ"א מ"ח "בני יוסף" ד"ה כיפה כ' דהרמב"ם חולק על המפרש שפי' "כיפה" - שבית המוקד עצמו הי' בגובה, אלא ס"ל (כפיה"מ ריש תמיד) דפי' כיפה שהיתה גג בית המוקד עשוי' כמין כיפה דומה לעגול, והוא לשם נוי והידור, עיי"ש. ולפ"ז לכאורה שמירת שער בית המוקד ע"י הכהנים היתה למטה אצל השער כפשטות ל' הגמ' בתמיד הנ"ל.

בשיחה הנ"ל הערה 33 - על הא דס"ל להרמב"ם שהלויים לא שמרו על שער בית המוקד ועל שער הניצוץ לפי שהכהנים שמרו שם:

"ועצ"ע במשנה מדות פ"א ה"ה "והלויים מלמטן", דלא כפירוש המשניות (מ"א) ודלא כבהל' ביהב"ח (פ"ח ה"ח), ודלא כאביי!"

[הכוונה לדברי אביי במס' תמיד (כז, א) "תרי מינייהו לא צריכי שימור", דלפי הרמב"ם (וכ"ה במפרש תמיד שם) כוונתו לשער בית המוקד ושער הניצוץ (ובפי' הרא"ש ובעוד מפרשים פירשו באו"א, ואכ"מ)].

ולכא' הרי מפורש בהגהת הב"ח מדות שם (על הגליון דש"ס ווילנא): "לאביי דמשני שם ... וב' מהם לא היו צריכין שימור לויים .. ולפ"ז צ"ל דמה שאמר "והלויים מלמטה" לא קאי על בית הניצוץ אלא אגב דקאמר והכהנים היו שומרים מלמעלה קאמר והלויים למטה, כדפי' כן במס' תמיד דף כו, ב, ודו"ק. דאל"כ סתרי אהדדי". עכ"ל.

וכ"ה להדיא במפרש לתמיד שם על הא שאמרו שם ו"לויים מלמטה", וז"ל: "ושמירת לויים אינה מוסבת על בנין אכסדרא [הוא בית הניצוץ] אלא לימדך ... כל מקום שמירתן למטה, ותדע לך דשמירת לויים לא היתה באכסדרא ... ולקמן מוכח ... תרי מינייהו לא בעי שימור". ועיי"ש.

אך בהערה הנ"ל ממשיך:

"והרמב"ם לא הביאו [הך דכהנים מלמעלן ולויים מלמטן] וראה משנה למלך הל' ביהב"ח פ"ח ה"ד, ועוד.

ויש להאריך בכ"ז, ואכ"מ".

והנה במשל"מ שם מביא תיכף בתחילת דבריו את דברי המפרש הנ"ל, ומפלפל בשיטות השונות באיזה מקומות שומרים הלויים, עיין שם בדבריו.

וידוע מענה כ"ק אדמו"ר למערכת חידושים וביאורים בש"ס (שנדפס בחלק ראשון בתחלתו): "כשמצוין המקור לספרים ובפרט לספרי כינוס דכו"כ מחברים ... ומובן שברוב הפעמים אין מפורטים בהערה המקורות שהובאו בספרים אלה". וא"כ ה"ה בנדו"ד שסמך על הציון למשנה למלך.

ולהעיר, דסיום ההערה "ויש להאריך בכ"ז" - לכא' כוונתו הק' למ"ש ו"הרמב"ם לא הביאו", היינו שהרמב"ם השמיט מ"ש במשנה "הכהנים מלמעלן והלויין מלמטן", ובאחרונים האריכו דבאמת בפ"ח ה"ד כתב הרמב"ם "הכהנים מבפנים והלויים מבחוץ", ובכס"מ הראה מקורו לספרי קרח, והיינו דתמורת ל' המשנה "כהנים מלמעלן ולויים מלמטן" נקט

הרמב"ם ל' הספרי "דכהנים מבפנים והלויים מבחוץ". וראיתי אריכות גדולה בס' עזרת כהנים עמ"ס מדות שם ביישוב שיטת הרמב"ם. ואכ"מ].
ומההערה משמע, שהרמב"ם לא נקט להלכה כדברי המשנה ולפיכך פסק ג"כ שהלויים לא שמרו למטה אצל שער הניצוץ.

שי' הרמב"ם בשמירת הכהנים בביהמ"ק [גליון]

הרב נחמן שאנאוויטש
תושב השכונה

בגליון ש"פ קרח ג' תמוז מביא הרב יעקב ליב אלטיין דבלקו"ש חי"ח קרח (ד) מבאר דיוק ל' הרמב"ם (הל' ביהב"ח פ"ח ה"ח) "והיכן היו הלויים שומרים ... ועל חמשה שערי העזרה כו', שהרי הכהנים שומרים על שער המוקד ועל שער הניצוץ" - דלכאו' קשה: שמירת הכהנים לא היתה על שער המוקד ועל שער הניצוץ, אלא "בבית הניצוץ ובבית המוקד" (ריש תמיד וריש מדות, וכ"ה ברמב"ם לעיל ה"ה) ומדוע שינה הרמב"ם וכתב "על שער המוקד ועל שער הניצוץ" - ומבאר, דכוונת הרמב"ם להדגיש שגם שני שערים אלה יש להם דין שער המחוייב בשמירה, אלא שנשמרים בפועל ע"י הכהנים.

ובהערה 31 שם - על הקושיא למה שינה הרמב"ם מ"בית המוקד" ל"שער בית המוקד" כ':

"במדות שם מ"ה "שלישי לו בית המוקד", אבל עדיין קשה שינוי הלשון ברמב"ם. ובמלאכת שלמה (מדות שם) מביא גירסא "שער בית המוקד" וכותב ע"ז: "כך מצאתי כו' והנאני".

ולפום ריהטא משמע, שכוונת ההערה היא לחזק השאלה על הרמב"ם שכתב "שער בית המוקד", דלא זו בלבד ששינה מל' המשנה ריש מדות אלא גם מלשון המשנה להלן (משנה ה') שגם שם הלשון "בית המוקד". אלא שלפי גירסת המלאכת שלמה ל' המשנה שם היא "שער בית המוקד".

ומכח זה שואל הרב הנ"ל:

"לא הבנתי כ"כ סגנון ל' ההערה במדות ... בית המוקד, אבל עדיין קשה שינוי הלשון ברמב"ם" - מהו פירוש "עדיין" קשה, ומשמע שבהעתקת ל' זו במשנה מיישב איזו שאלה בלשון המשנה, אלא שמ"מ עדיין קשה ברמב"ם.

"ולכאורה הי' יותר מתאים לכתוב "וכן משנה מלשון המשנה לקמן (מ"ה) ... בית המוקד", וכיו"ב.

"ועוד לא הבנתי, שהרי משנה זו אינה עוסקת בשמירת כהנים אלא בפירוש השערים שבעזרה, דבמשנה ד' איתא שהיו ג' שערים בצפון, ובמשנה ה' מפרטם: "ושבצפון שער הניצוץ ... שני לו שער הקרבן

שלישי לו בית המוקד", ועל זה כותב המלאכת שלמה שנהנה מהגירסא שמצא "שער בית המוקד", שהרי כאן איירי בשערי העזרה. ומה זה שייך ללשון הרמב"ם כאן בענין שמירת הכהנים בבית המוקד? וגם לפי גירסת המלאכת שלמה קשה ל' הרמב"ם כאן, שהרי סו"ס לא שמרו הכהנים על שער בית המוקד.

"ואע"פ שגם במשנה זו נזכר ענין שמירת הכהנים בבית הניצוץ - "וכמין אכסדרה הי' ועלי' בנוי' על גביו, שהלוויים שומרין מלמעלה והכהנים מלמטן כו" - הרי בסיום המשנה לא נזכר ענין השמירה, והרי בשער הקרבן (השער השני) לא היתה שמירת הכהנים כלל".

עכ"ל הרב הנ"ל.

והנה נראה שכוונת ההערה היא לתרץ דברי הרמב"ם, והוא, דכיון שהמשנה מונה את בית המוקד בין השבעה שערים שהיו בעזרה - "שלישי (השער) לו בית המוקד" - א"כ י"ל דמה שכתוב שהכהנים שומרים בבית המוקד הוא אכן בבית המוקד, אבל שמירה זו היתה על-יד השערים, דכיון שיש לו דין שער (כמו שמודגש במשנה זו, כלדקמן) - צריך שמירה.

וכמו שמבואר בהשיחה גופא סעיף ד', ששואל, דכיון שהמשנה במדות (פ"א מ"ד) מונה כל השערים, "שער הדלק וכו'", למה מקדימה המשנה "שבעה שערים היו בעזרה", וכלשון הש"ס: "מניינא למה לי?". ומבאר, שזה שמצינו כמה דיעות בנוגע למספר השערים בעזרה - ה, ז, ח, יג - הוא לא פלוגתא במציאות, דלכו"ע היה י"ג שערים, והמחלוקת היא רק בכמה מהי"ג שערים יש דין שער. וזה נוגע לכמה ענינים בהלכה,

ואחד מהם הוא בנוגע לשמירת המקדש, שרק השערים שיש להם דין שער צריך שמירה. - עיין בהערה 21: "ראה פי' הרא"ש תמיד כו, ב (ד"ה הא כיצד): ומדקרי להו שערים אלמא גדולים היו וצריך כל חד מינייהו שישמור לחודי". עכ"ל.

וכן עי' בגמרא בריש תמיד דפריך: "וחד שומר הוא דהיה לבית המוקד, ורמינהו, שני שערים היו לבית המוקד, אחד פתוח לחיל וא' פתוח לעזרה. ומשני אביי, כיון דגבי הדדי הוו קיימי סגי להו בחד שומר, מביט לכאן ולכאן...". עכ"ל,

ועיין בתוי"ט בפ"א דמדות מ"ז: "ואאכסדרה דשער הניצוץ דמתני' הי' דמדות דכתב דפתח היה לו לחיל לא פריך מידי (בגמ' שם - דלמה לא

היה עוד שומר לפתח - כמו שפריך על בית המוקד), דהתם לא תנן אלא פתח היה לה לחיל וא"צ שמירה כמו שער", עכ"ל.

ונמצא לפי הנ"ל שהוא לא כדעת השואל שמשנה זו אינה עוסקת בשמירה, אלא אדרבא, משנה זו חולקת על משנה ראשונה (שסוברת שרק חמשה שערים היה להם דין שער, ובמילא כל ההלכות שנוגע לשער (ונכלל בזה השמירה) הוא רק בה' שערים), וסובר שיש שבעה שערים, וממילא צריך שמירה על ז' שערים - לדעת רבא בתמיד כז, א דאמר "תנאי היא": שהמשנה ראשונה דמדות - "חמשה שערי עזרה" - חולק עם מ"ד שכותב ד"שבעה שערים היו בעזרה", ומשנה זו היא דעת רבי, כמו שכתוב בפירוש המשניות להרמב"ם בפ"א דמדות, ולכן פסק הרמב"ם כמותם, ועיין בליקוט הנ"ל.

ונחזור להערה, דהשאלה היה למה כתב הרמב"ם "על שער המוקד וכו'", ולפי כהנ"ל שבמשנה ה' מונה "שלישי לו בית המוקד" בין שבע השערים, ושער זה יש לו דין שמירה - אתי שפיר מה שהרמב"ם מביא בפ"ח שהכהנים שומרים על שער בית המוקד.

וע"ז ממשיך ומקשה בהערה: "אבל עדיין קשה שינוי הלשון ברמב"ם" - שגם במשנה ה' כתוב "שלישי לו בית המוקד" ולא "שער המוקד"; וממשיך, ד"במלאכת שלמה מביא גירסא "שער בית המוקד" וכותב ע"ז: כך מצאתי כו' והנאני". ולפי גירסא זו א"ש ל' הרמב"ם.

שמירת הלויים בג' מקומות דהכהנים

הרב מנחם מענדל מרוזוב

כולל אברכים שע"י מזכירות כ"ק אדמו"ר

בג' תמיד כז, א"ה' [כהנים שומרים] על ה' שערי עזרה. וה' שערים הוא דהוי בעזרה, ורמינהי ז' שערים היו בעזרה? .. רבא אמר תנאי היא .. איכא תנא דאמר תמניא הוו ואיכא תנא דאמר שבעה ואיכא תנא דאמר חמשה הוו".

וידוע ביאור כ"ק אדמו"ר (בלקו"ש חח"י קרח שיחה ד) בתירוץ רבא, דאין המחלוקת במציאות כמה שערים היו, אלא כמה הוו להו דין שער ומחוייבים בשמירה מדין שער, עיי"ש שבזה יישב שיטת הרמב"ם בפיה"מ ריש מדות ובהל' ביהב"ח פ"ח.

וע"פ ביאור זה, לכאורה יתיישב לנו בטוב מה שיש להקשות בשיטת ר"ת (הובא בפ' הרא"ש לתמיד שם) ושיטת הסמ"ג (עשין קס"ה) בשמירת הלויים.

דהם סברי דהלויים שמרו בכ"א מקומות לבדם, והכהנים שמרו בג' מקומות בבית אבטינס ובבית הנצוץ ובבית המוקד, והלויים שמרו גם בג' מקומות אלו באופן טפל לכהנים, מדין וילוו עליך וישרתוך (כמבואר בתמיד כו, א).

והנה, לתירוץ רבא דהתנא של המשנה סובר דהיו רק חמשה שערים לעזרה, אם נלמוד כפשוטו שהיו לתנא זו רק ה' פתחים לעזרה, צ"ב, דתנא זו סובר שהי' בביהמ"ק בית הנצוץ ובית המוקד, דהרי הכהנים שומרים שם (וכמפורש במשנה זו), וא"כ לכאורה יש להם שערים לחוץ, וא"כ הם מהחמשה שערים שהיו לעזרה. ולפי זה צריך ביאור, דהרי הלויים שומרים כבר עם הכהנים בב' מקומות אלו (מדין וילוו עליך), וא"כ למה צריכים לויים על כל חמשת שערי העזרה – ולמה לא די בשלש שערים, שהרי בב' האחרים הם כבר שומרים עם הכהנים?

[ואף את"ל דחיוב שמירת הכהנים הם בבית הנצוץ ובבית המוקד, וחיוב הלויים הם על שער הנצוץ ושער המוקד (וכמבואר בשיחה הנ"ל ס"ו) – הרי בזה שהלויים נמצאים בשער הנצוץ ושער המוקד מתקיים כבר וילוו עליך – ולמה לי' שיהי' שוב פעם לויים בבית הנצוץ והמוקד?].

אמנם לפי הביאור בהשיחה מתורץ שפיר, דלעולם ישנם במציאות לכל שערים אלו, והמחלוקת בין תנא דאמר שבעה ותנא דאמר חמשה הוא רק לאיזה מהם הי' דין שער. ותנא שסובר חמשה שערים היו לעזרה, סובר דלשער הנצוץ ושער המוקד לא הי' דין שער (וכאופן הראשון בהשיחה שם הערה 36 לשיטת הרמב"ם), והלוויים שמרו מדין שמירתם על חמשה שערי העזרה – שבהם לא נכללו שני שערים אלו, והכהנים שמרו שם מדין בית הנצוץ ובית המוקד (וכמבואר בשיחה הנ"ל ס"ו), והלוויים שמרו גם שם עם הכהנים, לא בתור חיוב שמירה, אלא לקיים דין וילוו עליך (וכמו שמבאר המשנה למלך (להל' ביהב"ח פ"ח ה"ד) שלפי שיטה זו דין וילוו אינו קשור עם חיוב השמירה, עיי"ש).

אבל התנא שסובר שבעה שערים היו לעזרה סובר שלכולם הי' דין שער וכולם מחוייבים בשמירת הלוויים, וא"כ הלוויים צריכים לשמור בכל השבעה שערים, אלא שבזה ששומרים בשער המוקד ושער הנצוץ והכהנים שומרים בבית הנצוץ ובית המוקד מתקיים כבר ממילא ה'וילוו עליך'. או שאפשר לומר ע"ד המבואר בהשיחה לשיטת הרמב"ם, שכיון שבבית המוקד ובית הנצוץ הכהנים שומרים, זה כבר פוטר את הלוויים מלשמור בשערים אלו, אלא שמדין וילוו צריכים אעפ"כ הלוויים לשמור שם, אמנם חיוב השמירה מדין שער מתקיים ע"י שמירת הכהנים.